15. 9. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak vyzrát na open source software - 2. část

Chcete vybudovat své podnikání na platformě veřejných softwarových licencí? Jste běžným uživatelem, který využívá software přístupný pod veřejnými softwarovými licencemi, a chcete vědět, jaké možnosti vám využívání tohoto softwaru nabízí? Pokud ano, tak čtěte dál! Připravili jsme pro vás sérii krátkých článků věnujících se této problematice.

KROPÁČEK LEGAL
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ/LAW OFFICES

PRÁVO PRO PODNIKATELE

V následujícím článku Vám představíme jednotlivé typy FOSS licencí tak, abyste v nich již nikdy neměli hokej.

Typy veřejných softwarových licencí

Počet licencí, které Free Software Foundation považuje za free software licence a Open Source Initiave schválila jako open source licence, se nezadržitelně blíží k hranici stovky. Lze předpokládat, že v budoucnu budou další FOSS licence jen přibývat. Naznačuje to například i trend vydávání softwarových licencí různými komerčními subjekty, ale i státními a nadstátními celky (jako například European Union Public Licence, která byla vytvořená Evropskou komisí). Některé veřejné softwarové licence jsou dokonce vytvořené na míru jen pro jeden projekt.

Jak se v takovém počtu licencí vyznat?

I když je každá FOSS licence jiná a je potřebné vždy prostudovat podmínky té které konkrétní FOSS licence, existuje základní rozdělení, na základě kterého je možné předem alespoň obecně určit, co od dané licence čekat. FOSS licence je možné rozdělit do tří základních typů, a to: permisivní licence, licence se slabým copyleftovým vlivem a licence se silným copyleftovým vlivem (restriktivní neboli virální licence).

Permisivní licence

Znění permisivních licencí patří mezi nejkratší a v zásadě i nejjednodušší. Uvedené platí zejména proto, že tyto licence neomezují uživatele share alike klauzulemi, prohlášeními o patentech a celkově dávají uživateli poměrně široké pole působnosti a svobod. Od těchto licencí můžete v zásadě očekávat, že jedinou povinností, pokud chcete svobodný software užívat nebo dále zveřejňovat, je zejména uvedení informace o autorství. Mezi nejužívanější licence tohoto typu patří například licence BSD, MIT nebo APACHE.

Nejvíce užívanou permisivní licencí je licence BSD, která je k dispozici ve dvou verzích, jako BSD 3-Clause License a BSD 2-Clause License. Jak název sám napovídá, licence se od sebe liší jen jedním ustanovením. BSD 3-Clause License obsahuje navíc ustanovení, které zakazuje užívat jméno autora softwaru takovým způsobem, který by navozoval dojem, že autor schvaluje modifikované verze softwaru. Software licencovaný pod BSD licencí můžete užít jak pro osobní účely, tak pro účely

byznysu. Jediné povinnosti, které vám z licence vyplývají, je uvedení autora a výhrady vzdání se odpovědnosti.

Další velice oblíbenou licencí je licence MIT. Tato licence rovněž poskytuje uživateli svobody v nejširší možné míře. Povinností, která uživateli vyplývá z licence, je uvedení oznámení o autorství a oznámení o oprávnění a výhrada odpovědnosti.

Licence APACHE (verze 2.0) v porovnání s výše uvedenými licencemi obsahuje ustanovení, která uživateli ukládají povinnost zachovat všechna oznámení o patentech, ochranných známkách atd. Licence dovoluje uživateli uvést své autorství k modifikacím softwaru a změnit podmínky licence pro celé uživatelem zpracované dílo, a to za podmínky, že tato nová licence nebude v konfliktu s ustanoveními licence APACHE.

Licence se slabým copyleftovým vlivem

Pokud hledáte něco mezi permisivními a silně copyleftovými licencemi, jsou licence se slabým copyleftovým vlivem tou správnou volbou. Od permisivních licencí se tyto licence odlišují tím, že obsahují ustanovení, které způsobuje viralitu licence (tzn. že software musíte následně šířit pod stejnou licencí). Naopak od silně copyleftových licencí se tyto licence liší tím, že virální prvek je za určitých podmínek oslaben (nejčastěji ve prospěch tzv. larger work). Tento typ licencí je často uzpůsoben na linkování knihoven.

Mezi silně copyleftové licence řadíme licencí GNU LGPL (verze 3.0), která je určená především pro knihovny. Tato licence byla vytvořená v rámci hnutí Free Software Foundation, která však paradoxně nedoporučuje využívat tuto licenci pro licencování knihoven, a to zejména proto, že dle názoru Free Software Foundation licence GNU LGPL odepírá uživatelům některá jejich práva. Knihovny, které jsou licencovány pod touto licencí, můžete linkovat jak s proprietárním tak se svobodným softwarem, aniž by byl tento software „nakažen“ virálním efektem, a tedy aniž by musel následně být tento software licencován pod licencí GNU LGPL. Virální efekt se však projeví, pokud knihovnu licencovanou pod licencí GNU LPGL například modifikujete. Licencí se „nakazí“ i tyto modifikace a celou knihovnu tak budete muset licencovat pod licencí GNU LGPL. Mezi další známější licence se slabým copyleftovým vlivem patří například licence MPL (verze 2.0).

Virální licence (restriktivní, licence se silným copyleftovým vlivem)

Tyto licence obsahují tzv. copyleftové ustanovení neboli „share alike“ klauzuli. Toto ustanovení způsobí, že pokud budete zveřejňovat nebo šířit software pod virální licencí, musí se tak dít jen za podmínky, že i takto šířené dílo bude pod stejnou licencí. Pokud software licencovaný pod virální licencí modifikujete, „nakazí“ se touto licencí i vámi změněná část softwaru a vy musíte celý software licencovat znovu pod stejnou licencí.

Nejznámější a nejužívanější licencí je licence GNU GPL, která se v roce 2007 dočkala již 3. verze. Dalšími virálními licencemi jsou například licence GNU AGPL, Apple Public Source License (verze 2.0) nebo licence EUPL (verze 1.1).

Pokud vás zajímá, jakým způsobem se dá budovat byznys na open source platformách, nebo co je to duální licencování, nenechte si ujít náš další článek.

Miroslava Balážová,
junior právník

Mgr. Pavel Kropáček,
advokát

Kropáček LEGAL, advokátní kancelář, s.r.o. / PrávoProPodnikatele.cz

Lublaňská 667/42
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 250 000
e-mail: pravnik@kropaceklegal.cz, pravnik@pravopropodnikatele.cz

---

[*] **Jak vyzrát na open source software - 1. část**, dostupné na www, k dispozici >>> zde.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- DEAL MONITOR
- Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky (CIIRC ČVUT) a Národní centrum umělé inteligence (NCUI) uspořádali 7. října 2026 diskuzní workshop „Možnosti a limity používání AI v právních procesech“
- DEAL MONITOR
- Komora má být pro advokáty, ne jejich vrchností
- Když má komora sílu jednoho slona, stát má sílu deseti tisíc slonů
- DEAL MONITOR
- Dvacet let vlastní cestou. Arthur Braun o svobodě, číslech a lidském elementu advokacie
- DEAL MONITOR

- DEAL MONITOR
- DEAL MONITOR
- Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí